ДОДАТОК А

Графічний матеріал кваліфікаційної роботи

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ
КАФЕДРА ЕОМ

Дослідження, проєктування та розробка програмних компонентів для системи зберігання та передачі конфіденційної інформації

Автор:
Ст.гр. СПм-23-3
Рагулін О.Є.

Кваліфікаційна робота
Другий (магістерський) рівень

Керівник:
Доцент кафедри ЕОМ
Шматко О.В.

Харків
2025

1

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ

Захист медичних даних – критичне завдання. Конфіденційна інформація про пацієнтів потребує надійного захисту від несанкціонованого доступу.

Цифровізація медицини. Швидке впровадження електронних медичних систем потребує ефективних програмних рішень для безпечної передачі та зберігання даних.

Нормативні вимоги. Необхідність дотримання міжнародних стандартів безпеки та приватності (GDPR, HIPAA тощо).

Зростання кіберзагроз. Кількість атак на медичні інформаційні системи щороку зростає, що вимагає впровадження сучасних криптографічних і захисних технологій.

Потреба у гнучких програмних компонентах. Актуально розробляти модульні рішення, які легко інтегруються в існуючі IT-системи медичних закладів.

2

ОБ'ЄКТА ТА ПРЕДМЕТ

Об'єктом дослідження є системи передачі медичної інформації, які забезпечують ефективний обмін даними між медичними закладами, фахівцями та пацієнтами з урахуванням необхідності гарантування конфіденційності, цілісності та доступності цих даних.

Предметом дослідження є методи та інструментальні засоби проєктування та розробки програмних компонентів, необхідних для побудови захищених систем обміну медичною інформацією.

3

МЕТА ТА ЗАДАЧІ РОБОТИ

Метою даної роботи є підвищення рівня конфіденційності, цілісності та доступності медичної інформації шляхом проєктування та реалізації програмних компонентів, які забезпечують надійний і безпечний обмін цією інформацією між усіма учасниками медичного процесу.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі основні задачі:

1. Проаналізувати існуючі архітектури систем електронної охорони здоров'я, що використовують блокчейн-технології.
2. Визначити функціональні та нефункціональні вимоги до цільової системи.
3. Розробити архітектуру програмних компонентів, що включає смарт-контракти, механізми авторизації, шифрування, логування та аудиту доступу.
4. Реалізувати прототип системи та забезпечити взаємодію між її компонентами.
5. Провести тестування з точки зору безпеки, продуктивності та відповідності функціональним вимогам.

4

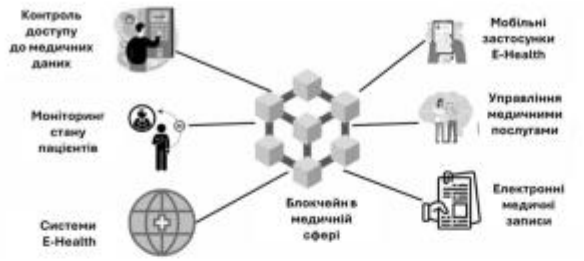

СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЙ

5

ПОРІВНЯННЯ БЛОКЧЕЙН-РІШЕНЬ ДЛЯ ЕЛЕКТРОННИХ МЕДИЧНИХ ЗАПИСІВ (EHR)

Система / Платформа	Блокчейн-платформа	Основні функції	Особливості реалізації	Джерело
HealthChain	Hyperledger Fabric (IBM)	Конфіденційність, масштабованість, безпека	Приватна permissioned-мережа; використання смарт-контрактів (chaincode) для контролю доступу	[6], [7]
Ancile	Ethereum	Контроль доступу, безпека, конфіденційність, інтероперабельність	Смарт-контракти керують правами доступу до EHR; публічний блокчейн	[8]
MedRec	Ethereum	Розподілений контроль над доступом до EHR	Орієнтація на інтеграцію з медичними закладами; зберігає метадані, а не самі дані	[9]
DPS (Li et al.)	Ethereum	Зберігання та підтвердження цілісності медичних даних	Проста схема збереження та перевірки медичних записів	[10], [11]
MedBlock	Не вказано (ймовірно Ethereum)	Зберігання та обмін медичними записами	Забезпечує зручну взаємодію між пацієнтами та медичними закладами	[12]

6

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ВИМОГИ

Актор	Сценарій використання	Функціональні вимоги
Пацієнт	Надання згоди на обробку медичних даних	F4 – Надання згоди
	Відкликання згоди на обробку даних	F2 – Контроль доступу через смарт-контракти
	Перегляд історії доступу до своїх записів	F3 – Журналізація дій користувачів
Медичний працівник	Запит доступу до медичних записів пацієнта	F2 – Контроль доступу через смарт-контракти
	Внесення нових медичних записів	F6 – Перевірка цілісності даних
	Пошук та перегляд історії медичних записів	F7 – Пошук, перегляд і фільтрація
Адміністратор системи	Створення та конфігурація смарт-контрактів	F2, F4 – Контроль доступу, згода
	Управління вузлами та мережею блокчейну	F1 – Реєстрація та автентифікація
	Забезпечення технічного обслуговування	F1 – Інфраструктурне адміністрування

7

НЕФУНКЦІОНАЛЬНІ ВИМОГИ

№	Нефункціональна вимога	Критерій вимірювання	Цільове значення
1	Захищене зберігання даних	Тип архітектури зберігання	Гібридна: IPFS + хеші у блокчейні
2	Автоматизоване управління згодою пацієнта	Час обробки запиту на зміну згоди	Не більше 2 секунд
3	Простежуваність і доказ походження даних	Повнота журналу змін	100% збереження історії змін у блокчейні
4	Міжсистемна сумісність	Підтримка відкритих медичних стандартів	HL7 FHIR (v4.0 і вище), REST API
5	Надійність і відмовостійкість	Доступність системи (Uptime)	Не менше 99.9% на місяць
6	Масштабованість і продуктивність	Кількість оброблених транзакцій на секунду (TPS)	Мінімум 100 TPS при піковому навантаженні
7	Перевірка цілісності даних	Час хеш-верифікації запису	Не більше 500 мс

8

АРХІТЕКТУРА СИСТЕМИ

9

ДІАГРАМА ВАРІАНТІВ ВИКОРИСТАННЯ

10

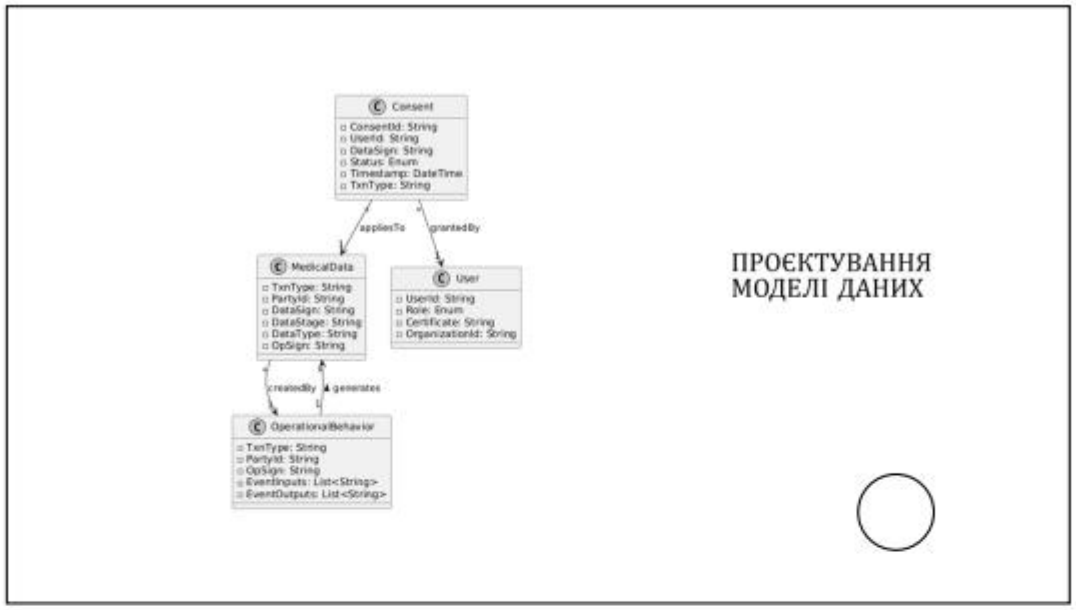
Consent
ConsentId: String
UserId: String
DataSign: String
Status: Enum
Timestamp: DateTime
TxnType: String
appliesTo
grantedBy
MedicalData
TxnType: String
PartyId: String
DataSign: String
DataStage: String
DataType: String
OpSign: String
User
UserId: String
Role: Enum
Certificate: String
OrganizationId: String
createdBy
generates
OperationalBehavior
TxnType: String
PartyId: String
OpSign: String
EventInputs: List<String>
EventOutputs: List<String>
ПРОЄКТУВАННЯ
МОДЕЛІ ДАНИХ

11

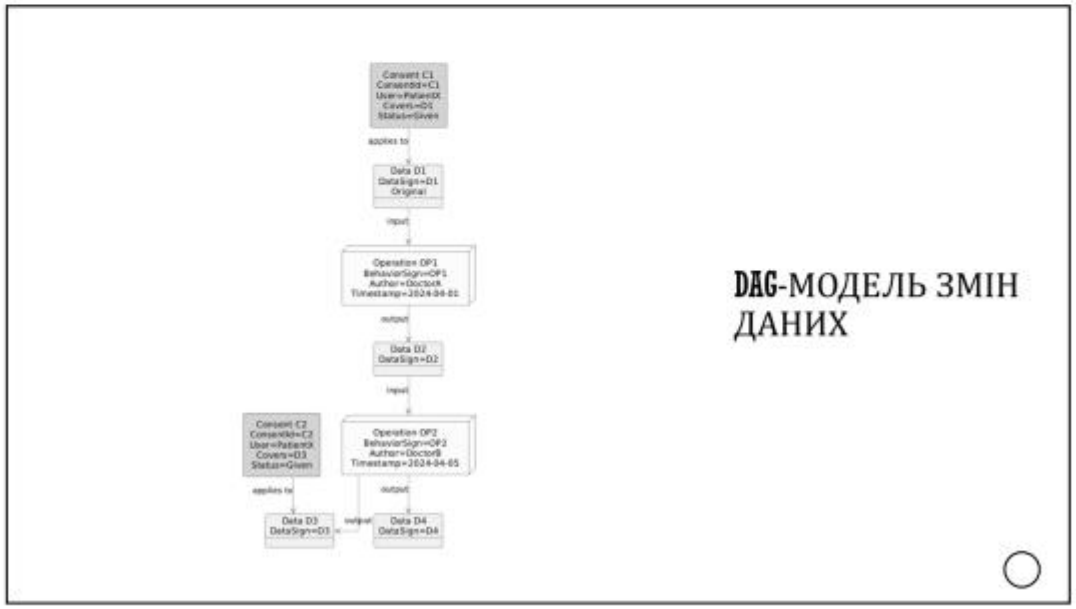
Consent C1
ConsentId=C1
User=PatientX
Covers=D1
Status=Given
applies to
Data D1
DataSign=D1
Original
input
Operation OP1
BehaviorSign=OP1
Author=DoctorA
Timestamp=2024-04-01
output
Data D2
DataSign=D2
input
Consent C2
ConsentId=C2
User=PatientX
Covers=D3
Status=Given
Operation OP2
BehaviorSign=OP2
Author=DoctorB
Timestamp=2024-04-05
applies to
output
Data D3
DataSign=D3
output
Data D4
DataSign=D4
DAG-МОДЕЛЬ ЗМІН
ДАНИХ

12

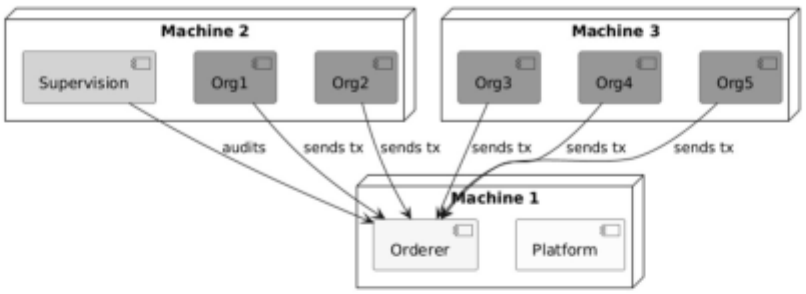

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЛАТФОРМА

13

Тип даних	Кількість записів	Формат	Примітки
Пацієнти	5 000	JSON	Основні відомості та медична історія
Призначення лікарів	12 000	JSON/XML	Рецепти, плани лікування, консультації
Діагностичні результати	7 500	JSON/DICOM	Дані аналізів, зображення, висновки
Запити доступу	15 000	JSON	Запити від різних організацій системи

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДАННІ

14

Результати завантаження медичних даних

Кількість організацій	Send Rate (TPS)	Throughput (TPS)	Max Latency (c)	Avg Latency (c)
3	1361.7	1349.3	2.05	0.11
7	794.7	782.8	2.28	0.37

Результати завантаження поведінкових даних

Кількість організацій	Send Rate (TPS)	Throughput (TPS)	Max Latency (c)	Avg Latency (c)
3	1256.3	1247.1	2.03	0.10
7	789.9	778.6	2.04	0.37

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ІЗ ЗАВАНТАЖЕННЯ ТА ЗАПИТІВ ДАНИХ

15

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСТЕЖУВАНОСТІ ДАНИХ (DATA PROVENANCE)

Метод	Тип трасування	TPS
Naive-forward	Пряме	0.54
Naive-backward	Зворотне	388.6
DAG-forward	Пряме	10 214
DAG-backward	Зворотне	10 086

16

ЗАЛЕЖНІСТЬ TPS ВІД ДОВЖИНИ ШЛЯХУ ДЛЯ РІЗНИХ МЕТОДІВ

Довжина шляху	Naive-backward (TPS)	DAG-forward (TPS)	DAG-backward (TPS)
1	388.6	10 214	10 086
2	252.9	7 943	7 826
3	168.1	6 210	6 123
4	102.4	4 581	4 508
5	56.3	3 211	3 183
6	39.5	2 105	2 080
≥7	35.6	528	519

17

ПОРІВНЯННЯ З ІСНУЮЧИМИ СИСТЕМАМИ

Критерій	Пропонована система	MedRec	FHIRChain	MeDShare	Ancile
Блокчейн-платформа	**Hyperledger Fabric**	Ethereum	Ethereum	Fabric	Ethereum
Тип блокчейну	**Приватний (permissioned)**	Публічний	Публічний	Приватний	Публічний
Зберігання медичних даних	**Гібридне (IPFS + hash)**	Метадані	Метадані + FHIR	IPFS	Off-chain
Контроль доступу через смарт-контракти	**Так**	Частково	Так	Так	Так
Надання/відкликання згоди	**Так**	Частково	Ні	Так	Так
Підтримка HL7 FHIR	**Повна**	Ні	Часткова	Часткова	Так
Аудит та журнал дій	**Так**	Частково	Частково	Так	Так
Простежуваність походження даних	**Так**	Ні	Ні	Частково	Так
Масштабованість (TPS)	**Висока (≥100 TPS)**	Низька	Середня	Висока	Середня
Інтероперабельність з HIS/EHR	**Так**	Ні	Так	Частково	Так

18

ПУБЛІКАЦІЇ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

19

ВИСНОВКИ:

🔍 **1. Дослідження проблеми.** Проведено комплексний аналіз сучасних рішень у сфері захисту медичних даних. Виявлено обмеження існуючих систем (MedRec, FHIRChain тощо) щодо функціональності, масштабованості та відповідності стандартам безпеки.

🛠 2. **Розробка власного рішення.** Запропоновано архітектуру медичної інформаційної системи нового покоління з такими ключовими особливостями:

- гібридне зберігання (блокчейн + IPFS);
- смарт-контракти для керування доступом;
- повна простежуваність походження даних;
- використання Hyperledger Fabric для масштабованості.

🧩 **3. Інноваційність підходу.** Система забезпечує контрольовану децентралізацію, прозорість дій користувачів, аудит, гнучке управління згодою на обробку даних пацієнтів.

📊 **4. Порівняльний аналіз.** Рішення показало вищі результати за критеріями безпеки, продуктивності та нормативної відповідності порівняно з існуючими аналогами.

📑 **5. Практична цінність.** Система має потенціал впровадження в закладах охорони здоров'я як частина національної цифрової трансформації медичної галузі.

20

ДОДАТОК Б

НАУКОВА ПУБЛІКАЦІЯ

ISSN 2073-7394

Національний університет
"Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

National University
"Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"

Системи управління, навігації та зв'язку

Control, navigation and communication systems

Випуск 2 (80) **Issue 2 (80)**

Щоквартальне видання

Засноване у 2007 році

У журналі відображені результати наукових досліджень з розробки та удосконалення систем управління, навігації та зв'язку у різних пробпемних галузях.

Засновник і видавець:
Національний університет
"Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Телефон:
+38 (050) 302-20-71

E-mail редколегії:
kuchuk_nina@ukr.net

Інформаційний сайт:
http://journals.nupp.edu.ua/sunz

Quarterly

Founded in 2007

Journal represent the research results on the development and improvement of control, navigation and communication systems in various areas

Founder and publisher:
National University
"Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"

Phone:
+38 (050) 302-20-71

E-mail of the editorial board:
kuchuk_nina@ukr.net

Information site:
http://journals.nupp.edu.ua/sunz

За достовірність викладених фактів, цитат та інших відомостей відповідальність несе автор

Журнал індексується міжнародними наукометричними базами: Index Copernicus (ICV = 82.05), General Impact Factor, Google Scholar, Academic Resource Index, Scientific Indexed Service

Затверджений до друку Вченою Радою Національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка" (протокол від 12 березня 2025 року № 5).

Ідентифікатор медіа R30-04135 згідно з рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 25.04.2024 № 1416

Включений до "Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії" до категорії Б – наказами МОН України від 17.03.2020 № 409 та від 09.02.2021 № 157

Полтава • 2025

© Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Помелуйко Д. А., Єрьоміна Н. С., Петров С. В., Іщенко Н. В., Волощук О. Б. Методи масштабування kubernetes кластеру в хмарному середовищі 176
Пономаренко О. Є., Горбачов В. О. Метод пошуку вузьких місць в складних мережах для підвищення ефективності обчислювальних ресурсів 181
Samborskyi Ie., Peleshok Ye. Synthesis of logical-dynamic information and event management systems for computer security structures 186
Терених Д., Харченко В. С. Автоматизація створення класифікаторів: алгоритми і програмне забезпечення для формування множини стратегій розгортання та забезпечення надійності рою БПЛА 197
Шандиба А. С., Сітніков В. І., Ніколаєв О. С., Кібірєв Д. О. Нанесення цифрових водяних знаків з використанням геометрії карт 208
Шматко О. В., Разулін О. Є., Кравченко П. О., Буслов П. В. Дослідження архітектурних рішень для побудови безпечної системи зберігання та передачі конфіденційних даних 215

ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА 4

Бірук Я. І., Шаманський С. Й., Климчук А. В. Дослідження ефективності електромагнітних екранів резонансного типу 224
Глива В. А., Кашлєв М. С. Екранування шуму будівельного обладнання 228
Левченко Л. О., Аушева Н. М., Ткаченко Т. М. Моделювання зміни температури на поверхнях теплоізоляційних покриттів 232
Токарський О. І., Зозуля Л. А., Галонько Я. О., Москаленко О. О. Засоби нормалізації фізичних факторів середовища приміщень спеціального призначення 236

ЗВ'ЯЗОК, ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ ТА РАДІОТЕХНІКА 5

Bikchentayev M., Boriak B. Integration of SDR into UAV systems 241
Kostiantyn P., Komar O. Assessment of the impact of sparsity and Geman-McClure regularization on signal reconstruction accuracy 245
Руденко В. В. Огляд протоколу LoRa та перспективи використання 251
Sadovnykov B., Lysechko V. A method for searching and recognising objects in a video stream by calculating interframe deltas 256
Syvolovskyi I., Zhuchenko O. A method of hierarchical clustering of nodes in distributed telecommunication systems using graph algorithms 263

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК 272

Організації авторів

Федеральний інститут Парани, Парана, Бразилія
Вище професійне училище № 7, Кременчук, Україна
Державний торговельно-економічний університет, Київ, Україна
Державний університет «Київський авіаційний інститут», Київ, Україна
Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ, Україна
Київський фаховий коледж зв'язку, Київ, Україна
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, Кременчук, Україна
Національна академія Служби безпеки України, Київ, Україна
Національна академія статистики, обліку та аудиту, Київ, Україна
Національний аерокосмічний університет «ХАІ», Харків, Україна
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харків, Україна
Національний технічний університет України «КПІ імені Ігоря Сікорського», Київ, Україна
Національний університет оборони України, Київ, Україна
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, Україна
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків, Україна
Харківський національний університет радіоелектроніки,

Authors affiliation

Instituto Federal do Parana, Parana, Brazil
Higher Vocational School No. 7, Kremenchuk
State University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine
State University "Kyiv Aviation Institute," Kyiv, Ukraine
Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv, Ukraine
Kyiv Vocational College of Communication, Kyiv
Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, Kremenchuk, Ukraine
National Academy of the Security Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine
National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Kyiv, Ukraine
National Aerospace University "KHAI", Kharkiv, Ukraine
National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Kharkiv, Ukraine
National Technical University "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Kyiv, Ukraine
National Defence University of Ukraine, Kyiv
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, Ukraine
Kharkiv National Automobile and Highway University, Kharkiv, Ukraine
Kharkiv National University of Radio Electronics,